

31

Besluit van 19 september 1991, houdende vaststelling van het besluit bestrijding schadelijke organismen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 7 januari 1991, No. J. 9017757, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken;

Gelet op artikel 3, eerste lid, van de Plantenziektenwet (Stb. 1951, 96)¹;

Gehoord het Landbouwschap, het Hoofdprodukschap voor Akkerbouwproducten, het Produkschap voor Siergewassen, het Produkschap voor Groenten en Fruit, de Stichting Bloembollenkeuringsdienst en de Pootaardappel Contactcommissie;

De Raad van State gehoord (advies van 10 juni 1991, No. W11.91.0020);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 12 augustus 1991, No. J. 9110143, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Paragraaf 1. Definitiebepalingen

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. partij: hoeveelheid planten of plantaardige producten, al dan niet met aanhangende grond of andere cultuurmedia, of resten daarvan of afval van deze planten of plantaardige producten;
- b. behandelen: toepassen van middelen of methoden ter voorkoming van het optreden of van de verbreiding van schadelijke organismen of ter bestrijding daarvan;
- c. een door schadelijk organisme aangetaste partij: een partij waarop of waarin op enigerlei wijze een schadelijk organisme voorkomt.

Paragraaf 2. Maatregelen bij aantasting of verdenking van aantasting van partijen

Artikel 2

Het is de eigenaar of houder van een partij aan wie door Onze Minister is medegedeeld, dat een nader onderzoek naar de aanwezigheid van schadelijke organismen in of op die partij zal plaatsvinden, tot de uitslag van het nader onderzoek aan hem is medegedeeld, verboden:

- a. planten van deze partij te oogsten of te rooien, of
- b. deze partij geheel of gedeeltelijk te verhandelen, te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen dan wel te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken;
- c. het voor deze partij gebruikte verpakkingsmateriaal te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen dan wel te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken, tenzij daartoe door Onze Minister toestemming is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd.

Artikel 3

1. De eigenaar of houder van een partij, aan wie door Onze Minister is medegedeeld, dat die partij geheel of gedeeltelijk door een schadelijk organisme is aangetast of verdacht wordt daardoor te zijn aangetast, is verplicht overeenkomstig de hem door Onze Minister gedane aanzegging, op de daarbij voorgeschreven wijze en binnen dan wel gedurende de daarbij gestelde termijn:

- a. de planten van deze partij te oogsten of te rooien;
- b. de planten of plantaardige produkten van deze partij een door Onze Minister bepaalde bestemming te geven, of
- c. deze partij, het daarvoor gebruikte verpakkingsmateriaal of de schadelijke organismen afkomstig van deze partij te bewaren, te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen of te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken.

2. De eigenaar of houder van de partij, bedoeld in het eerste lid, is verplicht de partij, voor zover deze niet te velde staat, alsmede het daarvoor gebruikte verpakkingsmateriaal, als één geheel en duidelijk afgescheiden van andere partijen opgeslagen te houden, totdat aan de aanzegging gevolg wordt gegeven of een toestemming als bedoeld in artikel 4, tweede lid, is verleend.

Artikel 4

1. Het is de eigenaar of houder van de partij, bedoeld in artikel 3, totdat gevolg is gegeven aan een aanzegging als bedoeld in artikel 3, verboden:

- a. planten van de partij te oogsten of te rooien;
- b. de partij geheel of gedeeltelijk dan wel het voor deze partij gebruikte verpakkingsmateriaal te verhandelen, te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen, te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken of
- c. planten te gaan telen in de ruimte waar de partij zich bevindt.

2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet indien:

- a. door Onze Minister toestemming tot de in het eerste lid genoemde handelingen is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd of,
- b. de in het eerste lid genoemde handelingen verplicht zijn gesteld ingevolge een aanzegging als bedoeld in artikel 3.

Artikel 5

De eigenaar of houder van ruimten, installaties, transportmiddelen, werktuigen, gereedschappen, materialen of andere voorwerpen die zijn of worden gebruikt voor de partij, bedoeld in artikel 3, is verplicht, overeenkomstig de hem door Onze Minister gedane aanzegging, op de daarbij voorgeschreven wijze en binnen de daarbij gestelde termijn:

- a. de ruimten te reinigen, te ontsmetten of daarin of daaraan door Onze Minister voorgeschreven voorzieningen te treffen;
- b. de installaties, transportmiddelen, werktuigen of gereedschappen te reinigen of te ontsmetten, of
- c. de gebruikte materialen of andere voorwerpen te reinigen, te ontsmetten of te vernietigen.

Artikel 6

1. Het is de eigenaar of houder van de ruimten, installaties, transportmiddelen, werktuigen, gereedschappen, materialen of andere voorwerpen, bedoeld in artikel 5, totdat gevolg is gegeven aan een aanzegging als bedoeld in artikel 5 verboden:

- a. voor zover het betreft ruimten, planten te gaan telen in de ruimte, of
- b. de betreffende ruimten, installaties, transportmiddelen, werktuigen, gereedschappen, materialen of andere voorwerpen te gebruiken ten behoeve van een andere partij dan de partij, bedoeld in artikel 5.

2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet indien door Onze Minister toestemming tot de in het eerste lid genoemde handelingen is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd.

Artikel 7

Het is de eigenaar of houder van door Onze Minister aangewezen planten verboden bloemen van de betrokken planten te verwijderen, tenzij daartoe door Onze Minister toestemming is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd.

Paragraaf 3. Maatregelen bij besmetting of verdenking van besmetting van grond of andere cultuurmedia

Artikel 8

Het is de eigenaar of houder van een terrein of ruimte aan wie door Onze Minister is medegedeeld, dat een nader onderzoek naar de aanwezigheid van schadelijke organismen op of in grond of andere cultuurmedia en resten daarvan op diens terrein of in diens ruimte zal plaatsvinden, totdat de uitslag van het nader onderzoek aan hem is medegedeeld, verboden:

- a. deze grond of andere cultuurmedia en resten daarvan te verhandelen, te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen, te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken.
- b. materialen waarin deze zijn verpakt of zijn verpakt geweest te reinigen, te ontsmetten of te vernietigen.

tenzij daartoe door Onze Minister toestemming is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd.

Artikel 9

De eigenaar of houder van een terrein of ruimte, aan wie door Onze Minister is medegedeeld dat zich op diens terrein of in diens ruimte grond of andere cultuurmedia en resten daarvan of materialen bevinden

die zijn besmet door een schadelijk organisme of verdacht worden daarvoor te zijn besmet, is verplicht overeenkomstig de hem door Onze Minister gedane aanzegging, op de daarbij voorgeschreven wijze en binnen dan wel gedurende de daarbij gestelde termijn:

- a. de grond of andere cultuurmedia en resten daarvan te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen, te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken;
- b. de planten op of in de grond of andere cultuurmedia te oogsten, te rooien, te bewaren, te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken, te behandelen, te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken;
- c. de ruimte te reinigen, te ontsmetten of daarin of daaraan de door Onze Minister voorgeschreven voorzieningen te treffen, of
- d. de voor de grond of andere cultuurmedia en resten daarvan gebruikte materialen te reinigen, te ontsmetten of te vernietigen.

Artikel 10

1. Het is de eigenaar of houder van het terrein of de ruimte, bedoeld in artikel 9, totdat gevolg is gegeven aan een aanzegging als bedoeld in artikel 9 verboden:

- a. grond of andere cultuurmedia en resten daarvan, bedoeld in artikel 9, te verhandelen, te verplaatsen, te vervoeren, te bewerken of te behandelen, te vernietigen of anderszins onschadelijk te maken, of
- b. planten te gaan telen in de ruimte waar de besmette grond of cultuurmedia en resten daarvan zich bevinden.

2. Het in het eerste lid genoemde verbod geldt niet indien:

- a. door Onze Minister toestemming tot de in het eerste lid genoemde handelingen is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd, of
- b. de in het eerste lid genoemde handelingen verplicht zijn gesteld ingevolge een aanzegging als bedoeld in artikel 9.

Artikel 11

De eigenaar of houder van ruimten, installaties, transportmiddelen, werktuigen, gereedschappen, materialen of andere voorwerpen die zijn of worden gebruikt ten behoeve van de grond of andere cultuurmedia, bedoeld in artikel 9, is verplicht, overeenkomstig de hem door Onze Minister gedane aanzegging, op de daarbij voorgeschreven wijze en binnen de daarbij gestelde termijn:

- a. de ruimte te reinigen, te ontsmetten of daarin of daaraan de door Onze Minister voorgeschreven voorzieningen te treffen;
- b. de installaties, transportmiddelen, werktuigen of gereedschappen te reinigen of te ontsmetten, of
- c. de gebruikte materialen of andere voorwerpen te reinigen, te ontsmetten of te vernietigen.

Artikel 12

1. Het is de eigenaar of houder van de ruimten, installaties, transportmiddelen, werktuigen, gereedschappen, materialen of andere voorwerpen, bedoeld in artikel 11, totdat gevolg is gegeven aan een aanzegging als bedoeld in artikel 11 verboden:

- a. voor zover het betreft ruimten, planten te gaan telen in de ruimte of,
- b. de betreffende ruimten, installaties, transportmiddelen, werktuigen, gereedschappen, materialen of andere voorwerpen te gebruiken voor andere grond of andere cultuurmedia dan de grond of andere cultuurmedia, bedoeld in artikel 11.

2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet indien door Onze

Minister toestemming tot de in het eerste lid genoemde handelingen is verleend en de daarbij gegeven aanwijzingen worden opgevolgd.

Paragraaf 4. Overige bepalingen

Artikel 13

De eigenaar of houder van een ruimte, aan wie door Onze Minister is medegedeeld dat zich in diens ruimte een schadelijk organisme bevindt, is verplicht overeenkomstig de hem door Onze Minister gedane aanzegging, op de daarbij voorgeschreven wijze en binnen de daarvoor gestelde termijn de ruimte te reinigen, te ontsmetten of daarin of daaraan de door Onze Minister voorgeschreven voorzieningen te treffen.

Artikel 14

Onze Minister kan, ter voorkoming van het optreden en de verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan regels stellen omtrent:

- a. het toepassen van ontsmettingsmaatregelen door personen die terreinen of ruimten betreden of verlaten;
- b. het voor de teelt van planten te gebruiken of gebruikt water, en
- c. het treffen van voorzieningen in of aan ruimten;

Artikel 15

1. Onze Minister kan:
 - a. een partij als bedoeld in de artikelen 2 en 3 kenmerken of onder verzegeling brengen, of
 - b. verpakkingsmateriaal als bedoeld in de artikelen 3 en 4 kenmerken of onder verzegeling brengen;
 - c. materialen als bedoeld in de artikelen 8, 9, 10 en 11 kenmerken of onder verzegeling brengen.
2. Het is anderen dan de ambtenaren, bedoeld in artikel 10 van de Plantenziektenwet, verboden de kenmerken en zegels, bedoeld in het eerste lid, te verwijderen, behoudens toestemming van Onze Minister.

Artikel 16

Een ieder die verschijnselen van aantasting van planten of plantaardige producten door schadelijke organismen, aangewezen door Onze Minister, waarneemt is verplicht deze verschijnselen onverwijld te melden bij een door Onze Minister aangewezen ambtenaar, dan wel een door Onze Minister, op grond van artikel 9 van de Plantenziektenwet (Stb. 1951, 96) aangewezen instelling.

Artikel 17

1. Indien op een terrein of in een ruimte de aanwezigheid van een door Onze Minister aangewezen schadelijk organisme hetzij is aangetoond, hetzij wordt vermoed op grond van de aantasting van planten, welke zich op dat terrein of in die ruimte bevinden of hebben bevonden, kan Onze Minister de teelt van door hem aangewezen planten op dat terrein of in die ruimte verbieden.
2. Krachtens het eerste lid kunnen worden aangewezen:
 - a. schadelijke organismen die de teelt en afzet van planten nadelig kunnen beïnvloeden, of
 - b. planten die gevaar kunnen opleveren voor de vermeerdering of de

verspreiding van de krachtens het eerste lid aangewezen schadelijke organismen.

Artikel 18

1. Het is verboden om door Onze Minister aangewezen schadelijke organismen, die een ernstig gevaar kunnen opleveren voor de teelt van planten, opzettelijk voorhanden of in voorraad te hebben.

2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor die instellingen die in het bezit zijn van een door Onze Minister verleende vergunning.

3. Een vergunning als bedoeld in het tweede lid, wordt verleend indien in een instelling de noodzakelijke voorzieningen zijn getroffen ter voorkoming van de verbreiding van schadelijke organismen, bedoeld in het eerste lid. Een vergunning dient te worden aangevraagd bij Onze Minister. Aan een vergunning kunnen voorschriften worden verbonden. Zij kan onder beperkingen worden verleend.

Artikel 19

1. Onze Minister kan van het bij of krachtens dit besluit bepaalde vrijstelling of ontheffing verlenen.

2. Aan een vrijstelling of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden. Zij kan onder beperkingen worden verleend. Zij kan te allen tijde geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken.

Paragraaf 5. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 20

1. Aanzeggingen gedaan krachtens het bepaalde in de artikelen 3, 5 en 8 van het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 (Stb. 368), worden geacht te zijn gegeven op grond van het bepaalde onderscheidenlijk in de artikelen 3 en 9.

2. Toestemmingen verleend krachtens het bepaalde in de artikelen 4, 6 en 8, tweede lid, van het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959, worden geacht te zijn gegeven op grond van het bepaalde onderscheidenlijk in de artikelen 4, tweede lid, 9 en 10, tweede lid.

3. Aanwijzingen gedaan op grond van artikel 9 van het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 en nog van kracht bij het in werking treden van dit besluit, worden geacht te zijn gegeven op grond van artikel 17.

4. Na de inwerkingtreding van dit besluit worden de teeltverboden vastgesteld op grond van artikel 9 van het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 en nog van kracht bij de inwerkingtreding van dit besluit geacht te zijn gegeven op grond van artikel 17 van dit besluit.

5. Na de inwerkingtreding van dit besluit berusten de regeling teeltverboden knolcyperus (Stcrt. 1985, 79) en de Regeling teeltverboden stengelaaltje (Stcrt. 1989, 95) op artikel 17 van dit besluit.

6. Na de inwerkingtreding van dit besluit berust de Regeling aanwijzing schadelijke organismen 1984 (Stcrt. 248) op artikel 18 van dit besluit.

7. Vrijstellingen en ontheffingen verleend op grond van artikel 10 van het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 en nog van kracht bij het in werking treden van dit besluit, worden geacht te zijn gegeven op grond van artikel 19.

Artikel 21

1. De volgende besluiten worden ingetrokken:

a. Het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 (Stb. 1959, 368);

- b. Het Kersenvliegbesluit (Stb. 1955, 243);
 - c. Het Besluit bestrijding Aspergevlieg (Stb. 1958, 224);
 - d. Het Besluit wering schadelijke organismen bij invoer van planten 1971 (Stb. 346);
 - e. Het Besluit bestrijding iepenziekte (Stb. 1977, 445).
2. In het Besluit bestrijding bacterievuur 1983 (Stb. 641) vervallen de artikelen 5, 6 en 7.

Artikel 22

Dit besluit treedt in werking met ingang van de datum van inwerking-treding van de wet van 23 februari 1987 houdende wijziging van de Plantenziektewet (Stb. 1951, 96).

Artikel 23

Dit besluit kan worden aangehaald als Besluit bestrijding schadelijke organismen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 19 september 1991

Beatrix

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
J. D. Gabor

Uitgegeven de *achtentwintigste* januari 1992

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

¹ Stb. 1992, 29.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 11 februari 1992, nr. 29.

NOTA VAN TOELICHTING

HOOFDSTUK I ALGEMEEN

Paragraaf 1. Inleiding

De Plantenziektenwet is bij wet van 23 februari 1987 (Stb. 1992, 28) gewijzigd. Deze wijziging houdt onder meer een uitbreiding in van de in artikel 3 van de Plantenziektenwet neergelegde mogelijkheid om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regelen te stellen ter voorkoming van het optreden en van de verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan. Zo kunnen thans onder meer ook regelen worden gesteld met betrekking tot het oogsten, het rooien, het verhandelen, het bewerken, het kenmerken of onder verzegeling brengen van planten en plantaardige produkten.

Tevens is voorzien in de mogelijkheid regelen te stellen ten aanzien van het verhandelen of het bewerken van verpakkingsmateriaal, grond en andere cultuurmedia. Ook kunnen reinigings- en ontsmettingsverplichtingen worden voorgeschreven voor gebruikte materialen en andere voorwerpen en kan het toepassen van ontsmettingsmaatregelen worden voorgeschreven voor personen die ruimten of terreinen betreden of verlaten. Dergelijke bedrijfshygiënische maatregelen dienen ertoe de risico's van verbreiding van infecties in het gewas te reduceren.

Ingevolge het op de Plantenziektenwet gebaseerde Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 (Stb. 368) konden ter wering en bestrijding van schadelijke organismen bepaalde maatregelen worden voorgeschreven, indien een partij van een gewas door een schadelijk organisme is aangetast dan wel indien een terrein of perceel met een schadelijk organisme is besmet. Daartoe voorzag dat besluit in de mogelijkheid dat de Directeur van de Plantenziektenkundige Dienst bepaalde maatregelen voorschreef in individuele gevallen.

Het onderhavige besluit voorziet onder meer in de door de wijziging van de Plantenziektenwet geboden mogelijkheden tot uitbreiding van de regelen gericht op het kunnen voorschrijven van bepaalde maatregelen ter voorkoming van de verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan. Gelet op het omvangrijke karakter van de wijziging is er voor gekozen voornoemd besluit opnieuw vast te stellen.

Paragraaf 2. Verhouding met overige besluiten

De sterk toegenomen handel en het internationale verkeer in planten en plantaardige produkten vergroten het risico dat schadelijke organismen in Nederland worden binnengebracht, die hier niet voorkomen, maar die indien zij éénmaal voorkomen een ernstige bedreiging voor de teelt van bepaalde gewassen gaan vormen.

De aard van de maatregelen die moeten kunnen worden genomen indien planten of plantaardig materiaal door schadelijke organismen zijn aangetast, leent zich in het merendeel van de gevallen niet voor uitvoerige algemene regelgeving. De situaties die zich kunnen voordoen ten aanzien van de verschillende soorten schadelijke organismen en plantesoorten zijn te talrijk en te divers om deze geheel tot algemene regels te kunnen herleiden.

Slechts voor een beperkt aantal plantenziekten is dat wel mogelijk gebleken. Zo zijn in het Besluit bestrijding aardappelmoeheid (Stb. 1952, 288), het Besluit bestrijding aardappelwratziekte 1973 (Stb. 591), het San-José-schildluisbesluit (Stb. 1977, 358), het Muskusrattenbesluit (Stb. 1951, 417), het Besluit bestrijding ringrot (Stb. 1981, 831) en het Besluit bestrijding bacterievuur (Stb. 1983, 641) algemeen geldende

voorschriften vastgesteld ter wering en bestrijding van het betreffende schadelijke organisme. In het merendeel gaat het daarbij tevens om communautair voorgeschreven maatregelen.

Het voorgaande brengt als systematiek met zich dat voor schadelijke organismen het onderhavige besluit voorziet in mogelijkheden tot het opleggen van het gebruik van werings- en bestrijdingsmiddelen in individuele gevallen. Dit betekent dat maatregelen in individuele gevallen krachtens het onderhavige besluit zonedig ook schadelijke organismen kunnen betreffen waarvoor overigens een specifieke algemene maatregel van bestuur is vastgesteld. Voorschriften neergelegd in een dergelijke, specifiek voor één schadelijk organisme geldende, algemene maatregel van bestuur zijn immers met name preventief van aard en algemeen geldend of, voor zover het betreft de mogelijkheid tot het opleggen van maatregelen in individuele gevallen, meest communautair bepaald. Naast de communautair voorgeschreven maatregelen in individuele gevallen bestaat de behoefte om, indien noodzakelijk, nationaal aanvullende maatregelen op te kunnen leggen. De betreffende richtlijnen bieden daartoe de ruimte aangezien het daarin bepaalde slechts maatregelen betreft die door de betrokken Lid-Staat in ieder geval opgelegd moeten worden ter bestrijding van het betreffende schadelijke organisme.

Gelet op het grote aantal schadelijke organismen, de aard daarvan, de verschillende plantesoorten, de mate van besmetting en de talrijke situaties waarin een besmetting kan plaatsvinden, dienen de maatregelen op het concrete geval te worden afgestemd en zullen deze ook van geval tot geval verschillen. In het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 was daartoe voorzien in een delegatie van de bevoegdheid tot het nemen van maatregelen aan de Directeur van de Plantenziektenkundige Dienst. In het onderhavige besluit is daartoe voorzien in een attributie van de bevoegdheid tot het nemen van maatregelen in individuele gevallen aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De feitelijke uitoefening van al deze bestuursbevoegdheden zal, mede gelet op het grote aantal gevallen waarin de beslissingen worden genomen, overigens worden gemandateerd aan de betrokken uitvoerende dienst, zijnde de Plantenziektenkundige Dienst.

Paragraaf 3. Regelen ter voorkoming van het optreden en van de verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan

De maatregelen van het onderhavige besluit hebben betrekking op het voorkomen van aantasting of besmetten, op het bestrijden van eenmaal geconstateerde aantasting en op het tegengaan van verbreiding van schadelijke organismen. Onder aantasting wordt in dit verband verstaan het op enigerlei wijze voorkomen van een schadelijk organisme op of in planten dan wel plantaardige produkten. Van besmetting is sprake bij aanwezigheid van schadelijke organismen op of in grond van andere cultuurmedia.

Uitgangspunt voor het overheidsingrijpen is doorgaans dat de met de uitvoering belaste instantie het geval of categorie van gevallen gelast welke maatregelen dienen te worden toegepast. De met de uitvoering belaste instantie kan daarbij bepalen hoe en binnen welke termijn de aangezegde maatregelen ten uitvoer worden gelegd.

Naast de in het besluit van 1959 vermelde mogelijkheid tot het stellen van eisen ten aanzien van het telen, bewaren of vervoeren van planten voorziet het onderhavige besluit daartoe in de bevoegdheid om onder bepaalde omstandigheden eisen te stellen aan het oogsten, het rooien, het geven van een bepaalde bestemming, het verhandelen en het bewerken van planten. Tevens voorziet het besluit naast de reeds bestaande bevoegdheden ten aanzien van het verplichten van de behan-

deling of vernietiging van verpakkingsmateriaal of grond in de mogelijkheid eisen te stellen omtrent het verhandelen van verpakkingsmateriaal, grond en andere cultuurmedia.

Met het oog op het voorkomen van het optreden en van verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan kan het van bijzonder belang zijn om opstallen, bedrijfsinstallaties en dergelijke aan een behandeling te onderwerpen. Het onderhavige besluit voorziet dan ook in de mogelijkheid dat de eigenaar of houder van opstallen, bedrijfsinstallaties, transportmiddelen, werktuigen etc. verplicht wordt deze te reinigen en te ontsmetten of indien nodig gebruikte materialen of andere voorwerpen te vernietigen.

Schadelijke organismen kunnen tevens gemakkelijk worden verspreid door middel van schoeisel, kleding of het lichaam van personen, die een ruimte of terrein verlaten, waarin of waarop zich een schadelijk organisme of hiermee besmet materiaal bevindt.

Om te voorkomen dat deze personen het schadelijke organisme verbreiden, voorziet het onderhavige besluit in de mogelijkheid deze personen bepaalde ontsmettingsmaatregelen voor te schrijven.

Sluitstuk van de maatregelen ter voorkoming van de verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan vormt de bevoegdheid tot het kenmerken en onder verzegeling brengen van planten, plant-aardige produkten of verpakkingsmateriaal.

Bij constatering van een gevaarlijke ziekte mag namelijk geen enkel risico worden gelopen dat de aangetaste planten worden verwisseld of vermengd raken met gezond materiaal. Teneinde zodanige vermenging te voorkomen, kan worden gelast dat in afwachting van de voorgeschreven behandeling of vernietiging het materiaal wordt gekenmerkt of onder verzegeling wordt gebracht.

Paragraaf 4. Gevolgen voor het bedrijfsleven

Het onderhavige besluit voorziet in een verruiming van de bevoegdheden voor de overheid tot het opleggen van verplichtingen aan het betrokken bedrijfsleven ter voorkoming van het optreden en van de verbreiding en ter bestrijding van ziekten en plagen. Met deze verruiming van bevoegdheden kan meer doeltreffend worden ingespeeld op het optreden van ziekten en plagen. Dat is niet alleen uit fytoosanitair oogpunt noodzakelijk, maar evenzeer voor de exportpositie van de Nederlandse ondernemers ter zake van de afzet van agrarische produkten. Immers, door de sterk toegenomen handel en het internationaal verkeer in planten en plantaardige produkten wordt niet alleen het gevaar van verbreiding van ziekten en plagen groter, maar zijn de eisen die het ontvangende land stelt aan deze produkten steeds hoger geworden. Dat rechtvaardigt de uitbreiding van de bevoegdheden voor de overheid en de extra verplichtingen voor het bedrijfsleven. Ter handhaving van de sterke positie van het betrokken bedrijfsleven kunnen deze extra verplichtingen zelfs als noodzakelijk bestempeld worden.

Het Landbouwschap, het Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten, de Stichting Bloembollenkeuringsdienst en de Pootaardappel Contactcommissie vonden geen aanleiding tot het plaatsen van opmerkingen. Het Produktschap voor Siergewassen en het Produktschap voor Groenten en Fruit merken op dat het onderhavige besluit een uitbreiding van het aantal maatregelen waardoor een bedrijf geldelijk verlies te verwerken krijgt, tot gevolg kan hebben. Naar aanleiding hiervan wordt geadviseerd de toepassing van artikel 4 Plantenziektenwet uit te breiden.

De koppeling van artikel 4 Plantenziektenwet aan maatregelen welke op grond van het onderhavige besluit worden genomen leidt automatisch tot een uitbreiding van de reikwijdte van artikel 4 Plantenziektenwet. Het

onderhavige besluit geeft mij, gelet op het feit dat het besluit vooral het belang van het bedrijfsleven beoogt te beschermen, geen aanleiding de mij in artikel 4 Plantenziektenwet toegekende bevoegdheid op andere wijze dan tot op heden gebruikelijk, uit te oefenen.

Paragraaf 5. Deregulering

Het onderhavige besluit is getoetst op dereguleringsaspecten aan de hand van de beknopte vragenlijst, zoals opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur (Stcr. 1985, 18). In verband daarmee heb ik het volgende overwogen.

De in paragraaf 2 en 4 geschetste fyto-sanitaire risico's en mogelijke gevolgen voor het bedrijfsleven vereisen adequate maatregelen die kunnen worden toegespitst op de concrete situatie om de fyto-sanitaire risico's te beperken. Het voorgestelde systeem waarvoor de hoofdlijnen zijn vastgelegd in de Plantenziektenwet, sluit dan ook aan bij de bestaande praktijk en de wensen van deze praktijk voor de uitbreiding van de bevoegdheden, zoals deze zijn voorzien in de voornoemde wijziging van de Plantenziektenwet.

Naar mijn oordeel wordt door de gekozen systematiek met het minste ingrijpen het grootste resultaat bereikt en worden de interne en externe lasten tot een minimum beperkt. Dat voert mij tot de conclusie dat het besluit, gelet op de ernst van de problematiek, ook uit een oogpunt van deregulering verantwoord is.

HOOFDSTUK II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Een belangrijk deel van de maatregelen ter voorkoming van het optreden en van de verbreiding van schadelijke organismen en de bestrijding daarvan hebben zowel betrekking op planten, plantaardige produkten, al dan niet met aanhangende grond of andere cultuurmedia alsmede op resten daarvan en eventueel afval van deze planten of plantaardige produkten. Om die reden is het geheel van deze zelfstandigheden gedefinieerd als «partij». Voor zover de maatregelen slechts betrekking hebben op één of meer van deze zelfstandigheden, worden deze als zodanig in het besluit aangegeven.

Artikel 2

Indien het vermoeden bestaat dat een partij aangetast zou kunnen zijn door een schadelijk organisme, zal nader onderzoek dienen plaats te vinden. Een aantal schadelijke organismen is namelijk pas na zeer grondig onderzoek te analyseren. In die gevallen is het noodzakelijk dat de betrokken partij kan worden getraceerd, nadat is komen vast te staan dat aantasting met een schadelijk organisme heeft plaatsgevonden. Om die reden is bepaald dat de te onderzoeken planten niet geoogst of gerooid mogen worden en de partij niet verhandeld, verplaatst, vervoerd, bewerkt, behandeld, dan wel vernietigd of anderszins onschadelijk mag worden gemaakt, behoudens toestemming.

Artikel 3

Artikel 3 voorziet in toedeling van bevoegdheden om in een concrete situatie door een aanzegging de ondernemer een of meer omschreven maatregelen op te leggen ter voorkoming van de verbreiding en ter

bestrijding van het schadelijke organisme waarmee een partij is aangetast. Deze maatregelen kunnen zich niet alleen richten op planten of plantaardige produkten, maar evenzeer op aanhangende grond of andere cultuurmedia alsmede op resten en afval van deze planten of plantaardige produkten. Tevens kunnen de maatregelen zich richten op verpakkingsmateriaal dat is gebruikt.

Niet alleen bij een gebleken aantasting kan een aanzegging worden gedaan. Ook indien een partij verdacht wordt te zijn aangetast, zal op grond van artikel 3 een aanzegging kunnen worden gedaan. Een verdenking van aantasting zal bijvoorbeeld kunnen bestaan als een partij in de directe nabijheid van een aangetaste partij is geteeld dan wel opgeslagen is geweest. In een dergelijk geval zal immers, afhankelijk van de aard van het schadelijke organisme, de kans zeer groot zijn dat ook de nabij gelegen partij is aangetast. De fyto-sanitaire risico's die in een dergelijk geval verbonden zijn aan zo'n verdachte partij noodzaken dat ook voor dergelijke partijen dezelfde maatregelen kunnen worden voorgeschreven als voor een partij waarbij een aantasting is geconstateerd.

In het tweede lid is de verplichting opgenomen voor de eigenaar of houder van een niet (meer) te velde staande, aangetaste partij, waaromtrent een aanzegging is gedaan op grond van artikel 3, deze partij als één geheel afgescheiden te houden voor andere partijen. Een dergelijke verplichting is opgenomen om onnodige risico's voor verdere verspreiding van het schadelijke organisme te voorkomen.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt in het eerste lid welke handelingen – zonder voorafgaande toestemming – verboden zijn indien aan de eigenaar of houder van een partij een mededeling is gedaan op grond van artikel 3. Het verbod geldt totdat gevolg is gegeven aan een opgelegde aanzegging. Immers, pas dan is het fyto-sanitaire risico verdwenen. In het tweede lid is bepaald in welke gevallen het genoemde verbod niet geldt.

Artikel 5

Om verbreiding van schadelijke organismen tegen te gaan, kan het noodzakelijk zijn om reiniging of ontsmetting voor te schrijven van ruimten waarin zich deze organismen of daardoor aangetaste plantaardige produkten hebben bevonden. Hetzelfde geldt voor installaties, transportmiddelen, werktuigen of andere materialen die zijn of worden gebruikt bij een aangetaste partij. Bij andere materialen wordt niet alleen aan verpakkingsmateriaal, maar tevens bijvoorbeeld aan afdek materiaal, bindmateriaal en plateaux voor planten. In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij afdek materiaal, zal reiniging of ontsmetting onmogelijk of te duur zijn. In die gevallen is vernietiging de enige mogelijkheid.

Het onderhavige artikel opent de bevoegdheid dergelijke maatregelen afhankelijk van het schadelijke organisme en de mate van aantasting op de concrete situatie af te stemmen en toe te passen.

Artikel 7

Een kopverbod, behoudens toestemming, is voor bepaalde planten met name bloem(bol)gewassen noodzakelijk omdat bij dergelijke planten controle naar de aanwezigheid van schadelijke organismen het meest effectief is uit te voeren wanneer de plant in bloei staat. Als voorbeeld kan daarbij het onderzoek naar de aanwezigheid van het tulpenstengelaaltje worden genoemd.

Maatregelen ter voorkoming van de verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan zijn niet alleen hoofdzakelijk voor aangetaste partijen of partijen die verdacht worden van aantasting, maar evenzeer voor grond of andere cultuurmedia en materialen die besmet zijn met een schadelijk organisme of daarvan verdacht worden.

Om die reden voorzien de artikelen 8 en 10 voor grond of andere cultuurmedia en de artikelen 9, 11 en 12 voor gebruikte materialen, in soortgelijke maatregelen als voor partijen. Ook voor materiaal waarin grond of andere cultuurmedia zijn verpakt of zijn verpakt geweest zijn bepaalde handelingen verboden, zij het dat deze handelingen gelet op artikel 3 van de Plantenziektenwet beperkt zijn tot het reinigen, het ontsmetten en het vernietigen van dat materiaal.

Artikel 13

In de paragrafen 2 en 3 van het besluit zijn de maatregelen bij aantasting of verdenking van aantasting van een partij en besmetting of verdenking van besmetting van grond of andere cultuurmedia aangegeven. Daarnaast is een voorziening nodig om maatregelen te kunnen treffen voor ruimten waarin zich schadelijke organismen bevinden zonder dat dat organismen in grond of andere cultuurmedia in die ruimte aanwezig is. Een dergelijke omstandigheid kan zich voordoen bij kruipende of vliegende stadia van insecten. Daarin voorziet artikel 13.

Artikel 14

Indien op een terrein of in een ruimte een schadelijk organisme aanwezig is, bestaat het risico van verbreiden van dit organisme, bijvoorbeeld door personen die het betrokken terrein of de betrokken ruimte betreden en verlaten. Als voorbeeld kan de versleping van aardappelpycnaaltjes met grond aan schoeisel genoemd worden.

Door de mededeling van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over een vastgestelde aantasting of besmetting, is de betrokken eigenaar of houder op de hoogte van de risico's verbonden aan betreding van het terrein of de ruimte. Door het plaatsen van waarschuwborden, een situatie die bij de bestrijding van veeziekten reeds langer praktijk is, zullen ook derden kennis kunnen nemen van de omstandigheid dat betreding risico's van verspreiding met zich brengt. Bij een op grond van dit artikel vastgestelde ministeriële regeling kan het plaatsen van waarschuwborden als voorziening aan ruimten verplicht worden gesteld.

De bij ministeriële regeling vast te stellen ontsmettingsmaatregelen zullen gericht zijn op het alsnog voorkomen van een verbreiding van de schadelijke organismen, in de gevallen dat betreding ondanks de eerdergenoemde waarschuwing toch heeft moeten plaatsvinden.

Bij het bereiken van een noodzakelijk niveau van bedrijfshygiëne speelt de manier waarop water wordt gebruikt en afgevoerd een belangrijke rol. Water zal immers schadelijke organismen makkelijk kunnen transporteren, waar elk transport van deze organismen feitelijk ongewenst is. Zo zal het stellen van regels met betrekking tot het afvoeren van beregeningswater dat wordt gebruikt in substraatteelt waarin een besmetting is geconstateerd, in een belangrijke mate kunnen bijdragen aan het voorkomen van nieuwe besmettingen.

Ook in situaties waarin de aanwezigheid van schadelijke organismen niet is vastgesteld is het, ter voorkoming van het gebied van schadelijke organismen, wenselijk ten aanzien van de in dit artikel genoemde onderwerpen regels te kunnen stellen.

Artikel 15

Het kenmerken of onder verzegeling brengen van een partij of van verpakkingsmateriaal als bedoeld in artikel 15 strekt ertoe frauduleuze handelingen ten aanzien van de in dit artikel bedoelde partijen of verpakkingsmaterialen te voorkomen.

Artikel 16

Het volgen van de verbreiding van de besmetting of ziekte is erg belangrijk voor treffen van de noodzakelijke maatregelen. Hoewel onder meer de ambtenaren van de Plantenziektenkundige Dienst op grond van artikel 10 van de Plantenziektenwet als controle-ambtenaren worden aangewezen, zal het de controle ten goede komen indien ziekteverschijnselen en verschijnselen van besmetting onverwijld worden gemeld.

Artikel 17

De op basis van een vergelijkbare bepaling in het Besluit bestrijding schadelijke organismen 1959 aangewezen schadelijke organismen, waarvan de enkele aanwezigheid, of zelfs het enkele vermoeden van aanwezigheid, tot een teeltverbod van de daarbij aangewezen waardplanten moet leiden, worden ook na de inwerkingtreding van dit besluit, via het overgangsrecht van artikel 20, als zodanig aangewezen. Het betreft hier de volgende schadelijke organismen: de bacterie *Corynebacterium michiganense* (E.F. Smith) H.L. Jensen, het stengelaaftje, het sharka virus en het onkruid knolcyperus.

Artikel 18

In ruimten waar gewerkt wordt met schadelijke organismen of in ruimten waarin schadelijke organismen aanwezig zijn of aanwezig kunnen zijn, dienen voorzieningen te worden aangebracht om verspreiding van die organismen tegen te gaan. Gedacht moet bijvoorbeeld worden aan quarantainestations en onderzoekinstellingen. Daartoe kunnen in de vergunning voorschriften worden vastgesteld, bijvoorbeeld ter voorkoming van de overdracht van ziekten door insecten.

Artikel 20

Dit artikel strekt ertoe te voorkomen dat beschikkingen, besluiten en regelingen die gegrond zijn op het ingetrokken Besluit bestrijding schadelijke organismen met de inwerkingtreding van het onderhavige besluit hun werking verliezen.

Artikel 21

Ingevolge de systematiek van de Plantenziektenwet dient na de inwerkingtreding van de wijzigingswet van 23 februari 1987, het Besluit wering schadelijke organismen bij invoer van planten 1971 (Stb. 346) te vervallen en dient de betreffende regelgeving opnieuw, maar dan krachtens artikel 2 van de Plantenziektenwet als ministeriële regeling te worden vastgesteld. Het Kersenvliegbesluit (Stb. 1955, 243) en het Besluit bestrijding aspergevlug (Stb. 1958, 224) kunnen vervallen, aangezien in de praktijk is gebleken dat de behoefte aan handhaving van deze regelgeving niet meer aanwezig is.

Tenslotte kan ook het Besluit bestrijding iepenziekte (Stb. 1977, 445) komen te vervallen. Op basis van de bevoegdheden van dit besluit is

vanaf 1977 in Nederland een gerichte bestrijdingscampagne tegen de iepenziekte gevoerd. Dat beleid was er op gericht waardevolle iepen in het buitengebied te behouden. Dit gold met name voor die gebieden in Nederland waar de iep een karakteristiek onderdeel van het landschapsbeeld uitmaakt en niet of slechts moeilijk door andere boomsoorten kan worden vervangen.

Bij de bestrijding van nieuwe, ernstige plantenziekten wordt de algemene beleidslijn gehanteerd dat wanneer de betreffende ziekte beheersbaar is geworden, de bestrijding ervan niet meer tot de rijkstaken gerekend wordt. Zo zijn bijvoorbeeld in het verleden de overheidsbemoeienissen met de bestrijding van Phoma in pootaardappelen en Sharka in boomkwekerij en fruitteelt gestart en ook weer beëindigd.

Uit de resultaten van de campagne is gebleken dat ook de iepenziekte beheersbaar is geworden.

De toenmalige Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft bij brief van 13 oktober 1989, LK/PD 886042, de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Landbouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal medegedeeld dat, gelet op de eerder genoemde algemene beleidslijn, de uitvoering van de iepenziektecampagne met ingang van 1 januari 1991 zal worden beëindigd.

Tegen deze achtergrond kan ook het Besluit bestrijding iepenziekte komen te vervallen.

De artikelen 5 tot en met 7 van het Besluit bestrijding bacterievuur 1983 (Stb. 641) kunnen vervallen, nu in het onderhavige besluit is voorzien in het treffen van de aldaar genoemde maatregelen.

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
J. D. Gabor